

บทที่ 6

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนกับปัจจัยต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของบทนี้ คือ การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเลือกบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กับปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการบริโภค โดยแบ่งการศึกษาจำแนกตามประเภทของน้ำดื่มที่ครัวเรือนเลือกบริโภค 4 แหล่ง คือ น้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท น้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน น้ำประปา และน้ำบ่อบาดาล นำเสนอในรูปแบบตารางร้อยละ

6.1 ปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix)

จากตารางที่ 55 ได้สัมภาษณ์ครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมกรบริโภคน้ำดื่มกับปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) 4 ด้าน สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 55 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเลือกบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนกับปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด

ส่วนประสมทางการตลาด	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรอง	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
มั่นใจในคุณภาพน้ำ	186	66	21	6	279
	18.4%	6.5%	2.1%	0.6%	27.6%
รสชาติ	26	10	4	6	46
	2.6%	1.0%	0.4%	0.6%	4.6%
ราคาที่เหมาะสม	97	16	11	-	124
	9.6%	1.6%	1.1%	-	12.3%
ตรารับรองมาตรฐาน	94	32	-	-	126
	9.3%	3.2%	-	-	12.5%
ครายี่ห้อ	17	3	-	-	20
	1.7%	0.3%	-	-	2.0%
ชื่อเสียงของผู้ผลิต	12	5	-	-	17
	1.2%	0.5%	-	-	1.7%

ตารางที่ 55 (ต่อ)

ส่วนประสม ทางการตลาด	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองฯ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
บรรจุภัณฑ์	25 2.5%	9 0.9%	-	-	34 3.4%
สถานที่จัดจำหน่าย	65 6.4%	8 0.8%	-	-	73 7.2%
บริการ	154 15.2%	16 1.6%	-	-	170 16.8%
การโฆษณา	3 0.3%	2 0.2%	-	-	5 0.5%
ของสมนาคุณ	-	2 0.2%	-	-	2 0.2%
หน่วยงานของรัฐ	-	-	13 1.3%	-	13 1.3%
ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย	-	-	-	25 2.5%	25 2.5%
ความสะดวก รวดเร็ว	-	-	28 2.8%	22 2.5%	50 5.0%
อื่น ๆ	14 1.4%	6 0.6%	4 0.4%	2 0.2%	26 2.6%
รวม	693	175	81	61	1,010
ร้อยละ	68.6%	17.3%	8.0%	6.0%	100.0%

สาเหตุที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกบริโภคน้ำดื่ม เป็นเพราะมีความมั่นใจในคุณภาพน้ำที่บริโภค จำนวน 279 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.6 โดยที่

- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท สาเหตุเป็นเพราะมีความมั่นใจในคุณภาพของน้ำ จำนวน 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.4
- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ สาเหตุเป็นเพราะมีความมั่นใจในคุณภาพของน้ำ จำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.5
- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา สาเหตุเป็นเพราะความสะดวก รวดเร็วในการใช้ จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.8

- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำบ่อ สาเหตุเป็นเพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบริโภค จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.5

6.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านราคา

ตารางที่ 56 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเลือกบริโภคน้ำดื่มของครั้วเรือกับปัจจัยทางด้านราคา

ความเห็นด้าน ราคา	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองๆ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
ราคาถูก	7 1.8%	2 0.5%	8 2.0%	34 8.5%	51 12.8%
ราคาเหมาะสม	185 46.3%	44 11.0%	25 6.3%	-	254 63.5%
ราคาแพงเกินไป	58 14.5%	26 6.5%	11 2.8%	-	95 23.8%
รวม	250	72	44	34	400
ร้อยละ	62.5%	18.0%	11.0%	8.5%	100.0%

จากตารางที่ 56 ได้สัมภาษณ์ครั้วเรือในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย พบว่าครั้วเรือส่วนใหญ่มีความเห็นว่าราคาน้ำดื่มในปัจจุบันเป็นราคาที่เหมาะสม จำนวน 254 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.5 โดยที่

- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท มีความเห็นว่าราคาน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิทในปัจจุบันเป็นราคาที่เหมาะสม จำนวน 185 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.3
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ มีความเห็นว่าราคาเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้านพักในปัจจุบันเป็นราคาที่เหมาะสม จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.0
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา มีความเห็นว่าราคาน้ำประปาในปัจจุบันเป็นราคาที่เหมาะสม จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำบ่อ มีความเห็นว่าราคาน้ำบ่อบาดาลในปัจจุบันมีราคาถูก จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5

6.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย

ตารางที่ 57 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลือกบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนกับปัจจัยทางการส่งเสริมการขาย

สื่อที่ทำให้รู้จักน้ำดื่ม	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองฯ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
โทรทัศน์	39 9.8%	5 1.3%	6 1.5%	-	50 12.5%
วิทยุ	16 4.0%	-	-	-	16 4.0%
หนังสือพิมพ์	20 5.0%	37 9.3%	-	-	57 14.3%
เพื่อนแนะนำ	34 8.5%	15 3.8%	6 1.5%	-	55 13.8%
ญาติในครอบครัว	9 2.3%	1 0.3%	24 6.0%	-	34 8.5%
พนักงานแนะนำสินค้า	54 13.5%	4 1.0%	6 1.5%	-	64 16.0%
สินค้าแถม	2 0.5%	-	-	-	2 0.5%
เห็นตามร้านค้าทั่วไป	26 6.5%	2 0.5%	-	-	28 7.0%
ซื้อตามเพื่อนบ้าน	18 4.5%	-	-	-	18 4.5%
ไม่มีสื่อโฆษณา	-	-	-	34 8.5%	34 8.5%
อื่น ๆ	32 8.0%	8 2.0%	2 0.5%	-	42 10.5%
รวม	250	72	44	34	400
ร้อยละ	62.5%	18.0%	11.0%	8.5%	100.0%

จากตารางที่ 57 ได้สัมภาษณ์ครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย พบว่า สื่อที่ทำให้ครัวเรือนส่วนใหญ่รู้จักน้ำดื่มที่เลือกบริโภค คือ พนักงานแนะนำสินค้า จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.0 โดยที่

- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท รู้จักน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิทจากสื่อประเภท พนักงานแนะนำสินค้า จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ รู้จักเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้านพักจากสื่อประเภท หนังสือพิมพ์ จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.3
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา รู้จักน้ำประปาจากสื่อประเภท ญาติในครอบครัวแนะนำจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำบ่อ รู้จักน้ำบ่อบาดาลตั้งแต่เกิดโดยไม่มีอิทธิพลจากสื่อใด ๆ จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5

6.4 สาเหตุที่ไม่เลือกบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น

ตารางที่ 58 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเลือกบริโภคน้ำดื่มของครั้วเรือกับสาเหตุที่ไม่เลือกบริโภคจากแหล่งน้ำอื่น ๆ

สาเหตุที่ไม่บริโภคแหล่งน้ำอื่น	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองฯ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
คุณภาพ ความสะอาด	174 43.5%	40 10.0%	20 5.0%	4 1.0%	238 59.5%
รสชาติ	15 3.8%	3 0.8%	2 0.5%	4 1.0%	24 6.0%
ราคา	12 3.0%	20 5.0%	18 4.5%	21 5.3%	71 17.8%
อื่น ๆ	49 12.3%	9 2.3%	4 1.0%	5 1.3%	67 16.8%
รวม	250	72	44	34	400
ร้อยละ	62.5%	18.0%	11.0%	8.5%	100.0%

จากตารางที่ 58 ได้สัมภาษณ์ครั้วเรือในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย พบว่า ครั้วเรือส่วนใหญ่ไม่บริโภคแหล่งน้ำอื่น สาเหตุเป็นเพราะคำนึงถึงคุณภาพและความสะอาดของน้ำที่ใช้บริโภค จำนวน 238 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.5 โดยที่

- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท ไม่เลือกบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น ๆ สาเหตุเป็นเพราะคำนึงถึงคุณภาพและความสะอาดของน้ำ จำนวน 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.5
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ ไม่เลือกบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น ๆ สาเหตุเป็นเพราะคำนึงถึงคุณภาพและความสะอาดของน้ำ จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.0
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา ไม่เลือกบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น ๆ สาเหตุเป็นเพราะคำนึงถึงคุณภาพและความสะอาดของน้ำ จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.0
- ครั้วเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำบ่อ ไม่เลือกบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น ๆ สาเหตุเป็นเพราะราคาของน้ำบ่อถูกกว่า หรือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบริโภคน้ำบ่อ จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.3

6.5 ความคิดของครั้วเรือที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำจากแหล่งน้ำอื่น

ตารางที่ 59 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลือกบริโภคน้ำดื่มของครั้วเรือต่อความคิดที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำดื่มจากแหล่งน้ำอื่น

ความคิด	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองๆ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
ไม่เปลี่ยน	212	59	32	24	327
	53.0	14.8	8.0	6.0	81.8
เปลี่ยน	38	13	12	10	73
	9.5	3.3	3.0	2.5	18.3
รวม	250	72	44	34	400
ร้อยละ	62.5%	18.0%	11.0%	8.5%	100.0%

จากตารางที่ 59 ได้สัมภาษณ์ครั้วเรือในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย พบว่า ครั้วเรือส่วนใหญ่ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น จำนวน 327 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 สาเหตุเพราะน้ำที่ใช้อยู่มีความสะอาด มีความมั่นใจในคุณภาพ ที่ใช้ในปัจจุบันคืออยู่แล้ว มีความสะอาดปลอดภัย บริการดีรวดเร็ว ราคาถูก มั่นใจในชื่อเสียงของบริษัทผู้ผลิต มีตรารับรองมาตรฐานการผลิตใช้มานานแล้ว ไม่มั่นใจในกรรมวิธีการผลิตของแหล่งน้ำอื่น โดยที่

- คริวเรือขนาดใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น จำนวน 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.0
- คริวเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำจากแหล่งอื่น จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.8
- คริวเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำจากแหล่งน้ำอื่น จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.0
- คริวเรือส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำบ่อ ไม่มีความคิดที่จะเปลี่ยนไปบริโภคน้ำจากแหล่งน้ำอื่น จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0

6.6 พฤติกรรมการใช้น้ำเพื่อประกอบกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการบริโภค

ตารางที่ 60 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลือกบริโภคน้ำดื่มของคริวเรือในการใช้น้ำเพื่อประกอบกิจกรรมอย่างอื่นนอกเหนือจากการบริโภค

กิจกรรม	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองฯ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
ใช้ซักล้าง	2 0.5%	4 1.0%	11 2.8%	5 1.3%	22 5.5%
ใช้รดน้ำต้นไม้สวน ไร่	11 2.8%	6 1.5%	5 1.3%	4 1.0%	26 6.5%
ใช้ในการหุงต้ม	162 40.5%	47 11.8%	10 2.5%	10 2.5%	229 57.3%
ซักล้าง + รดน้ำต้นไม้ ประกอบการหุงต้ม	46 11.5%	-	13 3.3%	14 3.5%	73 18.3%
อื่นๆ	29 7.3%	15 3.8%	5 1.3%	1 0.3%	50 12.5%
รวม	250	72	44	34	400
ร้อยละ	62.5%	18.0%	11.0%	8.5%	100.0%

จากตารางที่ 60 ได้สัมภาษณ์คริวเรือในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย พบว่า คริวเรือส่วนใหญ่ใช้น้ำเพื่อการบริโภคแล้ว ยังใช้ในการหุงต้ม จำนวน 229 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.3 โดยที่

- คริวเรือส่วนใหญ่มักเลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท ใช้น้ำเพื่อการบริโภคแล้ว ยังใช้น้ำในการหุงต้ม จำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.5
- คริวเรือส่วนใหญ่มักเลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ ใช้น้ำเพื่อการบริโภคแล้วยังใช้น้ำในการหุงต้ม จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.8
- คริวเรือส่วนใหญ่มักเลือกบริโภคน้ำ ใช้น้ำเพื่อการบริโภคแล้วยังใช้น้ำเพื่อการซักล้าง รดน้ำต้นไม้ และประกอบอาหารหุงต้ม จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.3
- คริวเรือส่วนใหญ่มักเลือกบริโภคน้ำบ่อ ใช้น้ำเพื่อการบริโภคแล้วยังใช้น้ำเพื่อการซักล้าง รดน้ำต้นไม้ และประกอบอาหารหุงต้ม จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.5

6.7 ปัญหาที่พบจากการใช้แหล่งน้ำเพื่อการบริโภค

ตารางที่ 61 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางเลือกบริโภคน้ำดื่มของคริวเรือต่อ ปัญหาที่พบจากการใช้แหล่งน้ำ

ปัญหา	ประเภทของน้ำดื่ม				รวม
	น้ำบรรจุขวด	น้ำกรองฯ	น้ำประปา	น้ำบ่อ	
สิ่งปนเปื้อนมากับน้ำ	28 6.0%	10 2.1%	14 3.0%	18 3.8%	69 13.0%
ความสะอาด	50 10.7%	10 2.1%	16 3.4%	10 2.1%	85 17.9%
สี	6 1.3%	7 1.5%	18 3.8%	8 1.7%	37 7.9%
กลิ่น	34 7.3%	20 4.3%	17 3.6%	15 3.2%	87 18.6%
ถูกกำหนดเวลากรให้บริการ	-	-	5 1.1%	-	17 3.6%
ไม่พบปัญหา	105 22.4%	25 5.3%	5 1.1%	1 0.2%	135 29.1%
อื่น ๆ	34 7.3%	6 1.3%	2 0.4%	4 0.9%	46 9.8%
รวม	257	78	77	56	468
ร้อยละ	54.9%	16.7%	16.5%	12.0%	100.0%

จากตารางที่ 61 ได้สัมภาษณ์ครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาใด ๆ จากการใช้น้ำ จำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.1 โดยที่

- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท ไม่พบปัญหาใด ๆ จากการใช้น้ำ จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.4
- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำ ไม่พบปัญหาใด ๆ จากการใช้น้ำ จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.3
- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา มีปัญหาจากกลิ่นของน้ำ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8
- ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำขุ่น มีปัญหาจากสิ่งปนเปื้อนมากับน้ำ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8